

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Tal
den 5 oktober 2023

**Tal av Tony Murphy,
Europeiska revisionsrättens ordförande**

**Presentation av revisionsrättens årsrapport för 2022
Europaparlamentets budgetkontrollutskott**

den 5 oktober 2023

Det talade ordet gäller.

Fru ordförande,

ärade ledamöter,

kommissionsledamot,

[företrädare för rådets ordförandeskap],

Jag är glad över att vara här i dag för att presentera de viktigaste resultaten och budskapen i revisionsrättens årsrapport för 2022. Med mig har jag min värderade kollega och revisionsrättens ledamot med ansvar för årsrapporten, Jan Gregor.

Innan jag går in på de viktigaste resultaten och budskapen vill jag först understryka betydelsen av vår årsrapport:

- Den är revisionsrättens viktigaste produkt och resultatet av stora ansträngningar och ett omfattande arbete.
- Dess främsta syfte är att identifiera områden som kan förbättras och potentiella risker som kan finnas inom alla EU:s verksamhetsområden.
- Det yttersta målet med årsrapporten, som kompletterar vårt övriga, löpande revisionsarbete, är att stödja ansvarsfrihetsförfarandet och stärka allmänhetens förtroende för EU genom att förbättra ansvarsskyldigheten och öppenheten.

Genom våra iakttagelser uppmärksammar vi ofta fall där användningen av medel inte följer reglerna. Vi är också angelägna om att lyfta fram positiva aspekter om sådant som fungerar bra.

Vilka är då de viktigaste slutsatserna i årsrapporten för 2022?

Vad gäller EU:s räkenskaper konstaterar vi liksom tidigare år att de ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Vi gör ett uttalande utan reservation om tillförlitligheten i räkenskaperna.

De totala intäkterna uppgick till 245 miljarder euro, och den övergripande felnivån var inte väsentlig. Även här gör vi ett uttalande utan reservation. Det är viktigt att notera att vårt uttalande inte omfattar undandragna belopp som berörs av ”moms- och tullgapet”, eftersom dessa belopp inte har bokförts som intäkter.

Om vi går över till kostnadssidan så omfattar EU:s långtidsbudgetpaket den fleråriga budgetramen tillsammans med NextGenerationEU. Merparten av finansieringen från NextGenerationEU går via faciliteten för återhämtning och resiliens, som genomförs enligt en annan modell än den fleråriga budgetramen. Vi gör därför två separata

uttalanden om lagligheten och korrektheten i 2022 års kostnader: ett för den traditionella EU-budgeten och ett för faciliteten för återhämtning och resiliens.

Jag väljer att först fokusera på vårt uttalande och våra iakttagelser som rör kostnader knutna till EU-budgeten:

Baserat på vårt representativa urval bestående av 760 transaktioner noterade vi en ökning av den övergripande andelen oriktigheter till 4,2 % 2022 från 3,0 % 2021 (2,7 % 2020). Med tanke på den utbredda förekomsten av konstaterade fel har vi även detta år, för fjärde året i rad, gjort ett uttalande med avvikande mening.

När vi granskar EU:s budget gör vi åtskillnad mellan budgetområden utifrån risknivå och kategoriserar dem som förknippade med antingen hög eller låg risk. På grund av att EU-budgetens sammansättning förändras över tid har andelen högriskkostnader i vår granskningspopulation ökat till en klar majoritet på 66,0 % (2021: 63,2 %).

För högriskkostnader uppskattas felprocenten till 6,0 % (2021: 4,7 %). Bland högriskområdena ingår sammanhållningspolitiken, liksom andra av EU:s politikområden, såsom inre marknaden, migration, säkerhet, grannskapspolitik och till viss del naturresurser.

Den uppskattade felprocenten för kostnader med låg risk låg däremot under väsentlighetsgränsen på 2 %. I denna kategori ingår stödrättighetsbaserade kostnader, såsom direktstöd till jordbrukare, Erasmusstipendier för studerande och EU-tjänstemäns löner och pensioner.

Detta ger förhoppningsvis en överblick över hur den uppskattade felnivån är fördelad. Låt oss nu titta närmare på specifika politikområden för att illustrera några typiska granskningsresultat som bidrar till den övergripande felnivån.

Vi kan börja med sammanhållningspolitiken, där vi uppskattar felprocenten till 6,4 % (jämfört med 3,6 % 2021) vilket innebär en ökning med nästan 80 % från det ena året till det andra. Denna ökning är oroande, inte bara för sammanhållningspolitiken utan också på grund av de potentiella konsekvenserna för andra delar av EU:s budget, inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens, där kostnaderna för investeringsprojekt till stor del liknar dem inom sammanhållningspolitiken.

Icke stödberättigande kostnader och överträdelser av inre marknadsregler – i synnerhet bristande efterlevnad av reglerna för offentlig upphandling och statligt stöd – bidrog mest till vår uppskattade felnivå.

På sammanhållningsområdet förlitar vi oss i hög grad på nationella revisionsmyndigheters arbete. För 2022 konstaterade vi att andelen garantipaket som lämnats in av nationella revisionsmyndigheter med en felaktigt rapporterad

procentsats för kvarstående fel under 2 % hade ökat till 61 % (2021: 39 %). Det är den högsta siffran sedan vi började granska dessa paket 2017. Det visar att det fortfarande finns brister i deras arbete och begränsar kraftigt i vilken utsträckning vi kan förlita oss på det.

Nu över till nästa stora utgiftsområde, nämligen rubriken "Naturresurser och miljö", där vi uppskattar att felnivån är väsentlig då den ligger på 2,2 % (2021: 1,8 %). Felnivån var inte väsentlig för direktstöd, som står för 66 % av kostnaderna inom detta område, men den var väsentlig för andra kostnadskategorier (landsbygdsutveckling, marknadsåtgärder, hav, fiske, miljö och klimatåtgärder).

När det gäller Inre marknaden, innovation och digitalisering konstaterade vi att den väsentliga felnivån hade minskat från 4,4 % 2021 till 2,7 % 2022. Inom detta område är framför allt Horisont 2020-programmet fortsatt det främsta initiativet för forskning och innovation. Denna minskning av felnivån är en positiv trend. Vi lyfter fram vissa förenklingar som har lättat på den administrativa bördan för stödmottagarna och potentiellt minskat risken för fel.

När det gäller de typer av fel som identifierades var förekomsten av fel högst inom kostnader för forskning och innovation, särskilt personalkostnader.

Migration och gränsförvaltning är områden som fått allt större betydelse de senaste åren, och EU har därför infört rubrik 4 i den fleråriga budgetramen 2021–2027 som är specifikt inriktad på dessa politikområden. En betydande del av 2022 års kostnader inom detta område avsåg fortfarande slutförandet av projekt och initiativ från den fleråriga budgetramen 2014–2020.

Vi upptäckte fel i nästan hälften av de transaktioner som vi granskade.

Då skiftar vi fokus till "Gransket och omvärlden". Här innehöll nästan hälften av de granskade transaktionerna fel, och även om vårt urval var begränsat bekräftar granskningsresultaten att risken för fel under denna rubrik fortfarande är hög.

Låt oss slutligen titta på området "Administration". Utifrån vår bedömning drar vi liksom tidigare år slutsatsen att felnivån inte är väsentlig.

Detta återspeglar i huvudsak resultatet av vårt arbete med att granska regelefterlevnaden vid användningen av budgetmedel inför årsrapporten för 2022. Det visar att den övergripande felnivån i användningen av EU:s budgetmedel har ökat, särskilt inom sammanhållningspolitiken som numera står för 40 % av den totala budgetanvändningen.

Mina damer och herrar,

jag övergår nu till vår revision av kostnaderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Detta är det andra uttalandet om kostnaderna som vi gör med anledning av att faciliteten för återhämtning och resiliens har en annorlunda genomförandemodell jämfört med kostnaderna inom ramen för EU-budgeten och den fleråriga budgetramen.

Det är viktigt att komma ihåg att faciliteten för återhämtning och resiliens är utformad som ett tillfälligt krishanteringsinstrument för att underlätta snabba utbetalningar av medel som ska bidra till medlemsstaternas ekonomiska återhämtning.

Framstegen går långsammare än väntat, men elva medlemsstater fick 13 bidragsbetalningar på totalt 47 miljarder euro. Vi bedömde nästan alla de 274 delmålen och alla 37 mål som låg till grund för dessa 13 betalningar. Vår bedömning baserades främst på betalningsvillkoret att delmål och mål skulle ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt, samtidigt som vi också kontrollerade efterlevnaden av de viktigaste kriterierna för stödberättigande som anges i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

Vi drog slutsatsen att det fanns problem avseende korrektheten när det gällde 15 delmål. Problemen berodde antingen på att målen eller delmålen inte hade uppnåtts på ett tillfredsställande sätt eller på bristande efterlevnad av villkoren för stödberättigande. Vid vår granskning fann vi också brister i kontrollsystemet för faciliteten för återhämtning och resiliens. Baserat på både kvalitativa och kvantitativa iakttagelser gör vi ett uttalande med reservation om kostnaderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens för 2022. Med tanke på facilitetens annorlunda utgiftsmodell kan vi inte beräkna en felprocent som är vare sig meningsfull eller direkt jämförbar med den för den fleråriga budgetramen.

Vad beträffar utformningen av faciliteten för återhämtning och resiliens inser vi att medlemsstaternas planer för återhämtning och resiliens behövde utvärderas och godkännas skyndsamt under pandemin. Men i vårt revisionsarbete ser vi ofta delmål eller mål som är vagt definierade, vilket gör det svårt att fastställa om de har uppnåtts eller inte.

Att bedöma korrektheten är i sig en ständig utmaning för oss, eftersom det krävs flera bedömningar för att avgöra om kvalitativa mål har uppnåtts, vilket kan leda till olika tolkningar. Vi noterar också att kommissionens metod för innehållande av betalningar, som är en mycket viktig del av faciliteten, är subjektiv och bygger på bedömningar. De olika slutsatser och tolkningar som faciliteten ger utrymme för baserat på subjektiva bedömningar visar tydligt på brister i dess övergripande utformning. Det är också

viktigt att notera att dessa begränsningar när det gäller möjligheten att bedöma kvalitativa faktorer bidrar till vårt uttalande med reservation.

Vår efterlevnadsrevision av korrektheten i kostnaderna inom faciliteten för återhämtning och resiliens är endast en aspekt av vårt omfattande arbete med att bedöma detta nya instrument.

I slutet av september 2023 har endast omkring 31 % betalats ut av de totala medel som fanns tillgängliga att fördela som bidrag, och så lite som 21 % om vi också räknar med lån till medlemsstaterna. Därför har vi ännu inte nått en punkt där vi på ett heltäckande sätt kan utvärdera facilitetens övergripande prestation. Det är endast genom att kombinera resultaten från vår årliga regelefterlevnadsrevision och såväl pågående som planerade effektivitetsrevisioner som vi kommer att kunna göra en bedömning av facilitetens övergripande prestation.

Vi har också redan tidigare offentliggjort ett antal revisionsrapporter som belyser brister och farhågor när det gäller utformningen och de tidiga stadierna i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. I en sådan rapport om utformningen av kommissionens kontrollsystem för faciliteten lyfte vi fram brister i fråga om revisionssäkerhet och ansvarsskyldighet på EU-nivå. Vi uttryckte där oro för huruvida investeringsprojekt som finansieras genom faciliteten följer såväl EU-regler som nationella regler om exempelvis upphandling och statligt stöd. När kommissionen bedömer medlemsstaternas begäranden om utbetalning kontrollerar den inte systematiskt efterlevnaden av dessa regler.

Vår oro över denna brist i revisionssäkerheten ökar när vi tittar på granskningsresultaten inom sammanhållningspolitiken i årsrapporten för 2022, där felnivån har ökat med 80 % jämfört med föregående år. Projekt som finansieras genom sammanhållningsprogram liknar ofta dem som finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens. Följaktligen finns det en allvarlig risk för att EU:s ekonomiska intressen påverkas inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens om sådana regler inte kontrolleras systematiskt på alla nivåer. Eftersom framtida begäranden om utbetalningar från faciliteten allt oftare kommer att avse investeringsprojekt kommer denna risk att öka avsevärt längre fram.

Hittills har jag främst fokuserat på vårt arbete med att granska regelefterlevnaden. Det finns dock andra aspekter av EU-budgeten som kräver vår uppmärksamhet och som ständigt ger upphov till oro.

De utestående åtagandena från EU-budgeten och NextGenerationEU:s bidragsfinansiering, vilka utgör framtida skulder om de inte dras tillbaka, nådde en rekordnivå på 453 miljarder euro vid utgången av 2022. Detta motsvarar en ökning med 33 % jämfört med de utestående åtagandena på 342 miljarder euro 2021 som

främst beror på att åtagandena för medel ökade under det andra året av NextGenerationEU:s genomförande.

Pressen att använda medlen ökar trycket på de administrativa resurserna, och därmed blir risken för fel större. Om inte genomförandegraden för fonder med delad förvaltning ökar avsevärt under 2024 och 2025 kommer sannolikheten för tillbakadraganden att öka exponentiellt senare i den fleråriga budgetramens cykel.

Men utgifterna måste också finansieras. Utöver finansieringen genom medlemsstaternas bidrag lånar EU också från marknaderna, främst i form av långfristiga obligationer som garanteras av EU-budgeten. Upplåning har varit en finansieringskälla för NextGenerationEU liksom för ekonomiskt stöd till medlemsstater och tredjeländer. Denna skuld ökade under 2022 till 344 miljarder euro vid årets slut (2021: 237 miljarder euro) främst på grund av ny upplåning för NextGenerationEU, Sure och makroekonomiskt stöd. Återbetalningen av NextGenerationEU:s upplåning ska börja senast 2028 och vara avslutad senast 2058. Med andra ord är det nästa generation som måste betala tillbaka skulden.

Vår årsrapport innehåller en mängd ytterligare detaljerade uppgifter och iakttagelser som jag gärna skulle prata mer om här i dag, men tyvärr räcker inte tiden till. Men läs gärna mer om de omfattande granskningsresultaten som presenteras i vår årsrapport och i den sammanfattande *EU-revisionen i korthet* som ni alla har fått.

Avslutningsvis är det mycket tydligt att det landskap som EU:s budget genomförs i blir alltmer omfattande och komplext. I dag har jag bara tagit upp delar av detta landskap och visat att även om många aspekter fungerar bra så brottas EU fortfarande med stora utmaningar. När vi hanterar dessa utmaningar är det viktigt att vi inser att osäkerheter kan kvarstå, och det kan finnas tillfällen då vi drar olika slutsatser. Det är dock absolut nödvändigt att vi går framåt tillsammans och främjar samarbete för att bygga ett bättre och mer hållbart Europa.

Tack!